

"Başkasının kusuru insanın kusuruna senet ve özür olamaz." İzah eder misiniz?

"İnsanlar hür oldular, ama yine abdullahtırlar. Her şey hür oldu; şeriat da hürdür, Meşrûtiyet de. Mesâil-i şeriatı rüşvet vermeyeceğiz. Başkasının kusuru insanın kusuruna senet ve özür olamaz."(1)

Başkalarının hata ve kusuru, bizim kendi hata ve kusurumuzu normalleştirip meşrulaştırmaz. Her insan kendi hatasından kendi kusurundan kendi sorumludur. Başkalarının o kusuru işlemesi, kusuru kusur olmaktan çıkarmaz.

Mesela, insanların sigara içmesi bizim sigara gibi zararlı bir alışkanlığımızı normalleştirip faydalı bir hale getirmez. Birçok insanın çevreyi kirletmesi bizim de çevreyi kirletmemize bir senet ve ruhsat çıkarmaz.

"Zaten herkes aynı günahı ve kusuru işliyor, biz işlesek ne olacak ki?.." gibi bir yaklaşım bir mazeret üretme caiz değildir. Herkes her hata ve günahından ayrı ayrı sorumludur ve cezasını çekecektir. Hatanın insanlar tarafından yaygın bir şekilde işleniyor olması, o hatayı normalleştirip meşrulaştırmaz.

Bu kural her bir hata için geçerli olan genel bir kaidedir. İslam tarihinde saltanat gibi bir yönetim şeklinin uygulanması, sadece bunun meşru ve normal bir yönetim şekli olduğu anlamına gelmez. Bu rejimin yüzyıllardır kullanılmış olması onun şimdi de kullanılmasına bir delil bir senet olmaz.

Ya da hürriyet ve meşrutiyet kavramlarına Batı medeniyetinin bazı hatalı kullanımları yüzünden kötü ve yanlış bakmak, doğru olmaz. Biz hürriyet ve cumhuriyet kavramlarını, kendi inancımız ve kültürümüz doğrultusunda yeniden yorumlayıp uygulama fırsatı bulunabilir. Zira **İslam belirli bir yönetim şeklini şart kılmaz.** Yine de İslam dini, halifeler zamanında cumhuriyetin esaslarını kabul eden bir yönetim ve seçim şekli ile başlamıştır. Üstadımız buna şöyle izah getirir:

"Hulefa-yı Raşidîn her biri hem halife, hem reis-i cumhur idi. Sıddık-ı Ekber, Aşere-i Mübeşşereye ve sahabe-i kirama elbette reis-i cumhur hükmünde idi. Fakat manasız isim ve resim değil, belki hakikat-i adaleti ve hürriyet-i şer'iyeyi taşıyan mana-yı dindar cumhuriyetin reisleri idiler."(2)

Dipnotlar:

- 1) bk. [Divan-ı Harb-i Örfî, Hakikat \(Dini Ceride, no: 70\).](#)
- 2) bk. [Tarhçe-i Hayat, İlk Hayatı.](#)